

Súd: Okresný súd Skalica
Spisová značka: 9Csp/7/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2722200117
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Božena Michaláčová
ECLI: ECLI:SK:OSSI:2023:2722200117.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Skalica sudkyňou JUDr. Boženou Michaláčovou v právnej veci žalobkýň: 1. Q. J., nar. XX.XX.XXXX, trv. bytom Y. XXXX/XX, XXX XX F., 2. G. D., Q.. XX.XX.XXXX, trv. bytom U. XXX/XX, XXX XX Y., 3. X. N., Q.. XX.XX.XXXX, bytom S.P. XXXX/XX, XXX XX E., práv. zast.: JUDr. Alena Arbetová, advokátka so sídlom Nám. Sv. Martina 3A, 908 51 Holíč, proti žalovanému: Pohotovosť, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, o určenie neplatnosti právneho úkonu, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že Zmluva o zriadení záložného práva č. XXX/2008-N. zo dňa 5.12.2008 uzatvorená medzi obchodnou spoločnosťou Pohotovosť s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598 a Annou Polákovou je neplatná.

II. Súd p r i z n á v a žalobkyniam nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

III. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyne v 1. a v 2. rade sa svojou žalobou domáhali určenia, že Zmluva o zriadení záložného práva č. XXX/XXXX-RAČ zo dňa 5.12.2008 uzatvorená medzi obchodnou spoločnosťou Pohotovosť s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598 a G. R. je neplatná. V žalobe uviedli, že žalobkyne v 1. a 2. rade sú výlučnými vlastníčkami spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/18 z celku na nehnuteľnostiach zapísaných na S. Č.. XXXX, X..Ú.. Y., Okresný úrad Skalica. Žalobkyne sa stali podielovými spoluvlastníkmi predmetných spoluvlastníckych podielov na základe Uznesenia Okresného súdu Skalica č.k. 9D/83/2019 - Z-952/2021 - 1594/21. V predmetnom dedičskom konaní nadobudli žalobkyne dedičstvo od poručiťky G. R., nar. XX.X.XXXX. Dňa 4.8.2008 poručiťka uzatvorila so žalovaným zmluvu o úvere č. XXXXXX6, na základe ktorej žalovaný poskytol poručiťke úver vo výške cca 33 € (10.000 Sk). Obsahom zmluvy o úvere bolo zároveň aj splnomocnenie pre Mgr. Bruna Žlnaya, advokáta, ktoré spočívalo v udelení neobmedzenej možnosti osobe, vybranej žalovaným, podpísať v mene poručiťky záložnú zmluvu so žalovaným. Samotné plnomocnenstvo bolo neurčité, nie je v ňom špecifikovaná ani len nehnuteľnosť, ale bolo zjavným obchádzaním zákona. Advokát Žlnay následne v mene poručiťky, bez jej vedomia či informovania, podpísal absolútne neplatnú Zmluvu o zriadení záložného práva č. XXX/XXXX-N., X. v neprospech poručiťky zaťažila záložným právom spoluvlastnícky podiel nehnuteľnosti, ktorý vlastnila poručiťka. Na LV č. XXXX, k.ú. a obec Skalica je zaevidovaná poznámka upozorňujúca na začatie výkonu záložného práva záložným veriteľom POHOTOVOSŤ, s.r.o., a to formou dobrovoľnej dražby na nehnuteľnosti: pozemok p.č. XXXX G. N. D. Y.Č.. XXX na pozemku p.č. 3XXX. Ďalším dôvodom neplatnosti je samotná osoba advokáta Mgr. Žlnaya, jeho vybratie nemohla poručiťka nijako ovplyvniť. Súd v obdobných prípadoch rozhodli, že v prípade tohto splnomocnenia sa jedná o absolútne neplatný právny úkon. Neplatný právny úkone nemôže mať žiadne právne následky, najmä nemôže platne založiť právne úkony. Právo domáhať sa neplatnosti

právneho úkonu vyplýva z ust. § 137 písm. d) C.s.p.. Podľa ust. § 34 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z., ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby, okresný úrad vyznačí stav pred týmto úkonom.

2. Uznesením sp. zn. 9Csp/7/2022-42 zo dňa 20.09.2022 súd pripustil, aby do konania na strane žalobkyň pristúpila ako ďalšia žalobkyňa X. N., nar. 07.06.1997, bytom S. XXXX/XX, XXX XX E.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 30.05.2022.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. V písomnom vyjadrení k žalobe uviedol, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem, ktorý je nevyhnutným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby. Poukázal taktiež na procesnú neprípustnosť predmetnej žaloby vychádzajúc zo znenia ust. § 137 písm. d) C.s.p., s výnimkou žalôb za podmienky, že to vyplýva z osobitného právneho predpisu. Má za to, že plnomocenstvo je platné ani je možné ho kvalifikovať ako absolútne neplatný právny úkon. Dlžník mohol kedykoľvek po uzatvorení zmluvy o úvere udelené plnomocenstvo odvolať, pričom tak neurobil.

4. Súd vykonal dokazovanie výpisom z listu vlastníctva č. 1369 pre obec a k.ú. Skalica, Zmluvou o zriadení záložného práva zo dňa 5.12.2008, Zmluvou o úvere zo dňa 4.8.2008, písomným vyjadrením žalobkyň k vyjadreniu žalovaného, pripojeným spisom okresného súdu Skalica sp.zn. 9D/83/2019 a zistil tento skutkový stav veci:

5. Uznesením Okresného súdu Skalica sp. zn. 9D/83/2019 Dnot 265/2019 zo dňa 31.3.2021 v dedičskej veci po poručiteľke neb. G. R., súd prostredníctvom notára okrem iného rozhodol, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX R. obec a k.ú. Skalica, parc. č. XXXX zast. plocha a nádvorie, rodinný dom s.č. XXX postavený na prac. č. 3445, v 1/9-ine vo všeobecnej hodnote 2.000 € nadobúdajú Q. J., nar. XX.XX.XXXX G. G. D.G., nar. XX.X.XXXX rovnodielne, každá 1-inu z prejednávaného podielu, t.j. každá 1/18-inu z nehnuteľností. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 27.04.2021.

6. Z výpisu z Listu vlastníctva č. 1XXX pre obec Skalica, k.ú. Skalica vyhotoveného dňa 1.2.2022 súd zistil, že vlastníckymi nehnuteľnosťami parc. č. XXXX zastavaná plocha a nádvorie a rodinného domu súp. č. XXX Q. R. Č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/18, sú Q.Š. J., Q. XX.XX.XXXX G. G. D., Q. XX.XX.XXXX.G. Ťarcha je vyznačené záložné právo v prospech POHOTOVOSTĚ, s.r.o. podľa V-2990/2008 zo dňa 24.4.2009 na pozemok parc. č. XXXX G. N. D. Y.Č. XXX Q. R. R. Č. XXXX.

7. Zo zmluvy o úvere zo dňa 04.08.2008 súd zistil, že G. R. ako dlžníčka uzatvorila so žalovaným ako veriteľom v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka Zmluvu o úvere, na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť dlžníkovi úver v sume 332 € (10.000,- Sk), ktorú sumu sa dlžníčka zaviazala vrátiť zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 597,50 € (18.000,- Sk). Pod hlavným textom zmluvy je uvedené Plnomocenstvo, ktorým dlžníčka ako splnomocniteľ splnomocnila advokáta Mgr. Bruna Žlnaya (okrem splnomocnenia na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu), aby za účelom zabezpečenia pohľadávky veriteľa - spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o., IČO: 35 807 598, ktorá je jej záväzkom vyplývajúcim zo zmluvy o úvere, uzatvoril v jej mene záložnú zmluvu podľa § 552 Občianskeho zákonníka v platnom znení k nehnuteľnostiam, ktoré v čase uzatvorenia záložnej zmluvy sú v jej vlastníctve, alebo ktoré sú podľa katastrálneho portálu www.katasterportal.sk zapísané na listoch vlastníctva tvoriacich prílohu tejto zmluvy o úvere uzatvorenej dnešného dňa a súčasne tohto splnomocnenia, ako formu zabezpečenia splatenia tejto pohľadávky. Dlžníčka plnomocenstvo udelila na všetky právne úkony, ktoré je potrebné vykonať za účelom spísania notárskej zápisnice, alebo uzatvorenia záložnej zmluvy ktorou sa zabezpečí pohľadávka spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. z vyššie uvedenej zmluvy o úvere, pozostávajúca z nesplatenej výšky pohľadávky a jej príslušenstva, vrátane nákladov preukázateľne vynaložených na spísanie notárskej zápisnice alebo záložnej zmluvy a nákladov na vykonanie zápisu v katastri nehnuteľností. Podpis dlžníčky ako splnomocniteľa je úradne overený na Matričnom úrade v Skalici. Splnomocnený advokát Mgr. Bruno Žlnay svojím podpisom plnomocenstvo prijal dňa 03.11.2008.

8. Zo Zmluvy o zriadení záložného práva č. 729/2008 uzatvorenej dňa 5.12.2008 mal súd preukázané, že túto uzatvorila na strane záložného veriteľa spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. IČO: 35 807 598 a na strane záložcu G. R., Q. XX.X.XXXX, ktorú pri podpise predmetnej zmluvy zastúpil advokát Mgr. Bruno Žlnay na základe udeleného plnomocnenia. Zmluvné strany sa dohodli na zriadení záložného práva v prospech záložného veriteľa k nehnuteľnostiam, ktoré sú v podielovom

spoluvlastníctve záložcu, a to k pozemkom parcely registra „C“ parc. č. 3XXX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 339 m², a k rodinnému domu so súpisným číslom XXX postavenému na parcele č. 3XXX, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané na LV č. XXXX R. K. G. X..Ú.. Y., okres Skalica. V zmysle článku II. Predmetnej zmluvy, záložné právo bolo zriadené na zabezpečenie všetkých pohľadávok záložného veriteľa voči záložcovi, ktoré vznikli a vzniknú na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXX6 zo dňa 4.8.2008 uzavretej medzi záložným veriteľom na strane veriteľa a záložcom na strane dlžníka, ktorej fotokópia tvorí prílohu návrhu na vklad, najmä na zabezpečenie pohľadávok záložného veriteľa voči záložcovi na vrátenie istiny úveru 10.000 Sk, ďalej poplatku v sume 8.000 Sk, úrokov z omeškania v sadzbe 0,25 % denne z omeškaných platieb istiny, pokút a ostatných celkových nákladov v zmysle platných všeobecných podmienok, od omeškania až do zaplatenia. Podľa čl. IV. Záložnej zmluvy, záložný veriteľ trvanie záložného práva podmieňuje zaplatením poskytnutého úveru, vrátane jeho príslušenstva. Záložca poveril záložného veriteľa na podanie návrhu na vklad záložného práva do katastra nehnuteľností.

9. Uznesením sp. zn. 9C/16/2021-59 zo dňa 7.2.2022 Okresný súd Skalica schválil zmier účastníkov konania, v zmysle ktorého: „ Podielové spoluvlastníctvo X. N., rod. N.X. G. Š. D., G. D., N.. D. G. Q. J., N.. D. a to: pozemku - parc. registra C, parcela č. 3XXX- zastavané plochy a nádvorie vo výmere 339m², a rodinnému domu súpisné číslo 3X3 stojaceho na parcele registra C, parcela číslo XXXX, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX, katastrálne územie a obec Skalica, evidované Okresným úradom Skalica, katastrálny odbor, sa ruší. Nehnuteľnosti - parcela č. XXXX - zastavané plochy a nádvorie vo výmere XXX m², a rodinný dom súpisné číslo 343 stojaceho na parcele registra C, parcela číslo 3445, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX, katastrálne územie a obec Skalica, evidované Okresným úradom Skalica, katastrálny odbor, prikazuje do výlučného vlastníctva žalobkyne - X. N., N.. N.“

10. Z výpisu z Listu vlastníctva č. XXXX R. K. Y., k.ú. Skalica vyhotoveného dňa 17.5.2022 súd zistil, že vlastníčkou nehnuteľností parc. č. XXXX zastavaná plocha a nádvorie a rodinného domu súp. č. 3XX na parc. č. XXX5 v spoluvlastníckom podiele 1/1, H. X. N., nar. 07.06.1997.Ako Ťarcha je v LV č. XXX9 vyznačené záložné právo v prospech POHOTOVOSTĚ, s.r.o. podľa V-2990/2008 zo dňa 24.4.2009 na pozemok parc. č. XXXX G. N. D. Y..Č.. XXX Q. R. R.. Č.. XXXX T. R. 1/18.

11. Podľa § 137 Civilného sporového poriadku

Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

12. Podľa § 34 ods. 2 z. č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby, okresný úrad vyznačí stav pred týmto právnym úkonom alebo pred dobrovoľnou dražbou; to platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka.

13. Podľa § 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka občianskoprávne vzťahy vznikajú z právnych úkonov alebo z iných skutočností, s ktorými zákon vznik týchto vzťahov spája.

14. Predmetnou žalobou sa žalobkyne v 1. a 2. rade domáhali určenia neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva č. XXX/XXXX-N. zo dňa 5.12.2008 s poukazom na skutočnosť, že ich právna predchodkyňa - matka uzatvorila zmluvu o úvere, ktorej súčasťou bolo aj splnomocnenie pre advokáta Mgr. Bruna Žlnaya. Splnomocnenie spočívalo v udelení neobmedzenej možnosti osobe vybranej žalovaným podpísať v jej mene záložnú zmluvu so žalovaným. Splnomocnenie bolo formulované, vopred predtlačené a bez možnosti do neho zasahovať. Tým poručiiteľka žalovaných v 1.a 2. rade nemohla jeho obsah nijako ovplyvniť, a to dokonca ani výberom splnomocneného zástupcu. Advokát Žlnay následne v mene poručiiteľky podpísal Zmluvu o zriadení záložného práva č. 729/2008, ktorá v neprospech poručiiteľky zaťažila záložným právom spoluvlastnícky podiel nehnuteľnosti, ktorý vlastnila poručiiteľka. Skutkový stav tvrdený žalobkyňami, teda, že sú dedičkami po poručiiteľke G. R., mal súd preukázaný

Uznesením okresného súdu Skalica sp. zn. 9D/83/2019, Dnot 265/2019 zo dňa 31.03.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.04.2021. V zmysle predmetného uznesenia žalobkyne v 1. a 2. rade, nadobudli v dedičskej veci po poručiteľke, okrem iného nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre obec a k.ú. Skalica, parc. reg. „C“ parc. č. 3445 zast. plocha a nádvorie vo výmere 339 m², rodinný dom Y..Č.. XXX postavený na parc. č. 3445 v 1/9-ine rovnídelne, každá 1 -inu z prejednávaneho podielu, t.j. každá 1/18-inu z nehnuteľností.

15. Podľa § 460 Občianskeho zákonníka dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa.

16. Podľa § 461 Občianskeho zákonníka

(1) Dedí sa zo zákona, zo závetu alebo z oboch týchto dôvodov.

(2) Ak nenadobudne dedičstvo dedič zo závetu, nastupujú namiesto neho dedičia zo zákona. Ak sa nadobudne zo závetu len časť dedičstva, nadobúdajú zvyšujúcu časť dedičia zo zákona.

17. Dedenie predstavuje univerzálnu sukcesiu, t.j. prechod práv a povinností po zomrelej fyzickej osobe na iný subjekt. Predmetom dedenia sú majetkové práva a povinnosti, ktoré smrťou fyzickej osoby nezanikajú. Okrem hnuťelných a nehnuteľných vecí a ostatných vecných práv, predmetom dedenia sú aj pohľadávky poručiteľa zo záväzkovo právnych vzťahov. Vychádzajúc z vyššie uvedeného súd uzavrel, že žalobkyne v 1. a 2. rade sú aktívne vecne legitimované na uplatňovanie práv poručiteľky z predmetnej Zmluvy o zriadení záložného práva, pretože boli dedičkami po svojej matke a ku dňu jej smrti nadobudli aj predmetné právo, ktoré vzhľadom na svoj charakter smrťou poručiteľa nezaniká.

18. Dňa 11.3.2022 nadobudlo právoplatnosť Uznesenie Okresného súdu Skalica sp. zn. 9C/16/2021, ktorým bolo zrušené a vyporiadané podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX X..Ú.. G. K. Y. , na základe ktorého sa jediným vlastníkom nehnuteľností, parc. reg. „C“, parc. č. XXXX zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 339 m² a rodinný dom s. č. XXX na parc. č. XXXX, Y. X. N., žalobkyňa v 3. rade. Podľa aktuálneho výpisu z S. Č.. XXXX pre k.ú. a obec Skalica je zrejme, že nehnuteľnosti, ktoré nadobudla žalobkyňa v 3. rade sú zaťažené záložným právom v prospech žalovaného podľa V-2990/2008 zo dňa 24.4.2009 na pozemok parc. č. XXXX a rodinný dom súp. č. XXX na pozemku parc. č. 3XXX v podiele 1/18. V zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia (§ 34 ods. 2 z.č. 162/1995 Z.z.) ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby, okresný úrad vyznačí stav pred týmto právny úkonom alebo pred dobrovoľnou dražbou; to platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka. Súd má za to, že rozhodnutie súdu v zmysle žalobného petitu bude pre žalobkyňu, ako novú vlastníčku nehnuteľností zaťažených záložným právom záväzné, čím je aktívna legitímácia žalobkyne v 3. rade preukázaná.

19. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť, či neplatnosť, sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka Určenie existencie právnej skutočnosti (napríklad, že právny úkon je neplatný) odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Pri určení právnej skutočnosti hovorí rozsudok o tom, čo bolo v minulosti, nie však nevyhnutne o tom, čo je v prítomnosti. Preto napr. výrok rozsudku, že kúpna zmluva je neplatná, nemá výpovednú hodnotu, či je v čase jeho vyhlásenia vlastníkom veci žalobca alebo niekto iný. Z opísaných dôvodov nová právna úprava CSP pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva). (Števček, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016 s. 505).

20. Žaloba o určenie, že Zmluva o zriadení záložného práva č. XXX/XXXX-N. zo dňa 5.12.2008 uzatvorená medzi obchodnou spoločnosťou Pohotovosť s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598 a G. R. je neplatná, spadá pod ustanovenie § 137 písm. d) CSP, v zmysle ktorého žalobou možno požadovať, aby súd rozhodol o určení právnej skutočnosti (medzi právne skutočnosti patrí podľa § 2 ods. 1 OZ aj právny úkon, jeho platnosť alebo neplatnosť), avšak len za predpokladu, že to vyplýva z osobitného predpisu. Z osobitného predpisu musí teda vyplývať oprávnenie subjektu podať žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu (obdobne rozsudok KS TT sp. zn. 23 Co/49/2019).

21. Ustanovenie § 137 písm. d) CSP hovorí o tom, že prípustnosť použitia žaloby o určenie právnej skutočnosti sa viaže na „vyplývajúce“ takejto možnosti z osobitného predpisu. Pre prípustnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti je preto postačujúce, ak je takáto možnosť vyvoditeľná, resp.

vyplýva z osobitného právneho predpisu. Vo vzťahu k ust. § 137 písm. d) CSP takým osobitným predpisom je ustanovenie § 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v platnom znení (ďalej len „katastrálny zákon“). Podľa ustanovenia § 34 ods. 2 katastrálneho zákona, ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby, okresný úrad vyznačí stav pred týmto právnym úkonom alebo pred dobrovoľnou dražbou; to platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka. Zjednodušene, na podklade súdneho rozhodnutia o neplatnosti právneho úkonu sa obnoví predtým zapísaný stav. Takéto súdne rozhodnutie podľa súčasnej procesno-právnej úpravy môže byť založené len na žalobe o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP a teda môže byť výsledkom konania iniciovaného iba žalobou podľa tohto ustanovenia a práve preto treba považovať ust. § 34 ods. 2 katastrálneho zákona za osobitný predpis vo vzťahu k ust. § 137 písm. d) CSP. (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/207/2019).

22. Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), pri právnom úkone sa možno dať zastúpiť fyzickou alebo právnickou osobou. Splnomocniteľ udelí za týmto účelom plnomocenstvo splnomocnencovi, v ktorom sa musí uviesť rozsah splnomocnencovho oprávnenia.

23. Podľa § 31 ods. 4 OZ, ak je potrebné, aby sa právny úkon urobil v písomnej forme, musí sa plnomocenstvo udeliť písomne. Písomne sa musí plnomocenstvo udeliť aj vtedy, ak sa netýka len určitého právneho úkonu.

24. Podľa § 22 ods. 2 OZ, zastupovať iného nemôže ten, kto sám nie je spôsobilý na právny úkon, o ktorý ide, ani ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného.

25. Podľa § 23 OZ, zastúpenie vzniká na základe zákona alebo rozhodnutia štátneho orgánu (zákonné zastúpenie) alebo na základe dohody o plnomocenstve.

26. Podľa § 37 ods. 1 OZ, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

27. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

28. Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

29. Podľa § 46 ods. 1 OZ, písomnú formu musia mať zmluvy o prevodoch nehnuteľností, ako aj iné zmluvy, pre ktoré to vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov.

30. Podľa § 151b ods. 1 OZ, záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom. Zmluva o zriadení záložného práva na huteľnú vec sa nemusí uzatvoriť v písomnej forme, ak záložné právo vzniká odovzdaním veci podľa tohto zákona.

31. Podľa § 40 ods. 1 OZ, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

32. Podľa § 52 OZ

(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

(3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

(4) Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

33. Podľa § 52a OZ

(1) Ak sú uzavreté viaceré spotrebiteľské zmluvy pri tom istom rokovaní alebo sú zahrnuté do jednej listiny, posudzuje sa každá z týchto zmlúv samostatne.

(2) Ak však z povahy zmlúv alebo stranám známeho účelu zmlúv uvedených v odseku 1 pri ich uzavretí zrejme vyplýva, že tieto zmluvy sú od seba vzájomne závislé, vznik každej z týchto zmlúv je podmienkou vzniku ostatných zmlúv. Zánik jednej z týchto zmlúv iným spôsobom než splnením alebo spôsobom nahrádzajúcim splnenie spôsobuje zánik ostatných závislých zmlúv, a to s obdobnými právnymi účinkami.

34. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh na určenie neplatnosti záložnej zmluvy bol podaný dôvodne. V konaní bolo preukázané, že medzi žalovaným a Annou Polákovou ako dlžníčkou bola dňa 04.08.2008 uzatvorená Zmluva o úvere, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy, v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaný konal v rámci predmetu svojej obchodnej, resp. inej podnikateľskej činnosti ako dodávateľ a G. R. mala v zmysle § 52 a nasl. OZ postavenie spotrebiteľa, nakoľko pri uzatváraní predmetnej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, preto je potrebné na daný vzťah aplikovať všetky ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. V konaní bolo ďalej preukázané, že Zmluvu o zriadení záložného práva za G. R. na strane záložcu uzatvoril splnomocnenec na základe plnomocenstva, ktoré bolo inkorporované do Zmluvy o úvere, uzatvorenej medzi žalovaným ako veriteľom a Annou Polákovou ako dlžníčkou. V zmysle uvedeného plnomocenstva G. R. Y. Mgr. Bruna Žlnaya na všetky právne úkony, ktoré je potrebné vykonať za účelom spísania notárskej zápisnice, alebo uzatvorenia záložnej zmluvy, ktorou sa zabezpečí pohľadávky spoločnosti POHOTOVOST s.r.o., z vyššie uvedenej zmluvy o úvere, pozostávajúca z nesplatenej výšky pohľadávky a jej príslušenstva, vrátane nákladov preukázateľne vynaložených na spísanie notárskej zápisnice alebo záložnej zmluvy a nákladov na vykonanie zápisu v katastri nehnuteľností. Splnomocniteľka splnomocnila advokáta na uzatvorenie záložnej zmluvy, ktorej predmetom bude zriadenie záložného práva v prospech veriteľa za účelom zabezpečenia jeho pohľadávok vzniknutých z tejto úverovej zmluvy k už existujúcim pohľadávkam splnomocniteľa a k pohľadávkam, ktoré splnomocniteľ nadobudne alebo vzniknú po dni uzatvorenia úverovej zmluvy, alebo záložného práva k pohľadávkam, ktorých vznik závisí od splnenia podmienky.

35. Vzhľadom na obsah a formu predmetného plnomocenstva, ako aj okolnosti uzavretia úverovej zmluvy, je potrebné prijať záver, že plnomocnenstvo na zastupovanie udelené advokátovi Mgr. Brunovi Žlnayovi je neplatné z viacerých dôvodov, pričom sa jedná o absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu. V prvom rade je potrebné poukázať, že plnomocnenstvo neobsahuje špecifikáciu nehnuteľností, ktoré majú byť predmetom zálohu. Formulácia, v zmysle ktorej mali byť predmetom zabezpečenia záväzku nehnuteľností, ktoré sú v čase uzatvorenia záložnej zmluvy vo vlastníctve splnomocniteľa, alebo ktoré sú podľa katastrálneho portálu www.katasterportal.sk zapísané na listoch vlastníctva tvoriacich prílohu zmluvy o úvere, je neurčitá. Z ustanovenia § 37 ods. 1 OZ vyplýva, že platný právny úkon predpokladá, že k prejavu vôle došlo okrem iného aj určite a zrozumiteľne. V tomto smere je text plnomocenstva neurčitý, pretože z neho nie je zrejmé, ku ktorým nehnuteľnostiam sa má zriadiť v predmetnej veci záložné právo. Splnomocnenie na právny úkon o právach k nehnuteľnostiam, v danom prípade k záložnej zmluve, by mal kopírovať samotný predmet zmluvy, t.j. obsahom splnomocnenia by mali byť tie isté náležitosti označenia nehnuteľnosti, ako ich vyžaduje zákon pre zmluvu v súlade s ust. § 42 katastrálneho zákona. Podľa názoru súdu mali byť nehnuteľnosti presne identifikované aspoň číslom listu vlastníctva, parcelným číslom, katastrálnym územím a podielom na to, aby bolo možné hovoriť o určitosti právneho úkonu a jeho zrozumiteľnosti.

36. Dlžník môže vlastníť viacero nehnuteľností, preto nie je zrejmé, či plnomocnenstvo k uzavretiu zmluvy o záložnom práve sa malo týkať všetkých nehnuteľností vo vlastníctve splnomocniteľky, alebo len niektorých. V podstate ani splnomocnenec ani splnomocniteľ v čase uzatvárania dohody o plnomocnenstve nevedeli, s akými konkrétnymi nehnuteľnosťami sa bude nakladať. Neurčitý prejav vôle záložcu má za následok neplatnosť plnomocenstva.

37. Súčasne súd poukazuje, že nie je možné jednoznačne vysloviť záver, že splnomocniteľka Anna Poláková mala možnosť prejaviť svoju slobodnú vôľu pri výbere advokáta s poukazom na § 20 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii. Údaje do predtlačenej formulára zmluvy o úvere dopisoval obchodný zástupca veriteľa, pričom dlžníčka zmluvu len podpísala. Vyššie uvedené skutočnosti navodzujú dojem, že výber splnomocnenca bol v réžii žalovaného bez ohľadu na vôľu dlžníka, pričom nie je vylúčené, že tento výber označením advokáta v zmluve o úvere bol vykonaný bez vedomosti a prítomnosti dlžníčky, prípadne v čase, keď už zmluvu sama podpísala. Za daných okolností nie je preukázaná skutočnosť, v akom rozsahu bola vypísaná dohoda o splnomocnení v čase jej podpisu dlžníčkou, t.j. či už bolo vypísané meno konajúceho zástupcu, a teda či splnomocniteľ vedel, kto bude konať v jeho veci. Ak bola dohoda o splnomocnení predložená zástupcom žalovaného dlžníkovi súčasne s úverovou zmluvou, nemožno tento právny úkon považovať za úplne nezávislý od veriteľa. Z obsahu plnomocnenstva vyplýva, že účelom jeho uzavretia je sledovanie návratnosti poskytnutého úveru veriteľovi, t.j. zástupca koná v záujme veriteľa, čo spochybňuje jeho konanie v záujme zastúpeného. Plnomocnenstvo bolo spísané priamo v zmluve o úvere bez ďalšej prezentácie prípadného zmluvného vzťahu uzavretého medzi advokátom a klientom.

38. V konaní nemal súd preukázané, či splnomocniteľka Mgr. Žlnaya vôbec poznala a možnosť výberu iného zástupcu jej vzhľadom na predmetnú predtlač daná nebola. Z toho navyše vyplýva nesporný vzťah medzi žalovaným a Mgr. Brunom Žlnayom. Vzhľadom na to záujmy zvoleného advokáta sú nesporne v rozpore so záujmami dlžníka. Predmetné zastúpenie, resp. splnomocnenie obsiahnuté v zmluve o úvere je pre rozpor so zákonom, konkrétne s cit. ust. § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka s poukazom na cit. ust. § 39 Občianskeho zákonníka, absolútne neplatným právnym úkonom. Keďže potom Mgr. Bruno Žlnay nemal účinné oprávnenie zastupovať dlžníčku pri uzatvorení zmluvy o zriadení záložného práva, je tento právny úkon zachytený v predmetnej zmluve o zriadení záložného práva absolútne neplatný (rozsudok KS Trnava sp. zn. 24 Co/240/2014). Predmetné plnomocnenstvo, ktoré vkladal žalovaný do zmlúv o úvere bolo už súdmi viackrát vyhodnotené ako absolútne neplatný právny úkon (napr. rozsudky Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/72/2018 zo dňa 6.6.2018, sp. zn. 6Co 200/2018 zo dňa 29.1.2019, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co240/2014 zo dňa 17.12.2014).

39. Dohoda o splnomocnení je preto neplatným právnym úkonom pre rozpor záujmov zástupcu a zastúpeného v zmysle § 22 ods. 2 OZ v spojení s § 39 OZ a pre nedostatok požadovaných náležitostí platného právneho úkonu podľa § 37 ods. 1 OZ. Právny úkon urobený splnomocneným zástupcom na základe neplatného plnomocnenstva robí aj zmluvu o zriadení záložného práva absolútne neplatnou. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho zo zákona a hľadá sa naň, ako keby nebol urobený. Absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky ani v prípade, že na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté rozhodnutím príslušného okresného úradu, katastrálneho odboru o povolení vkladu záložného práva do katastra nehnuteľností. Na základe uvedených skutočností súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

40. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

41. Podľa § 262 ods. 1,2 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

42. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd vychádzal z ust. § 255 ods. 1 C.s.p., § 262 ods. 1 C.s.p. a úspešným žalobkyniam v konaní priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

43. Po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne o výške náhrady trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.